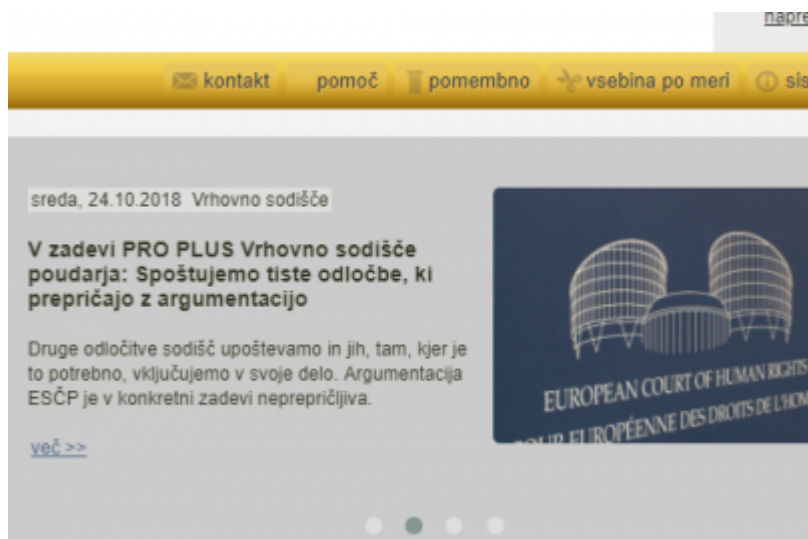

Vrhovno sodišče ruši pravni red

Pravi vihar je sprožilo sporočilo, ki ga je vrhovno sodišče objavilo pred dvema dnevoma, da [spoštuje le tiste odločbe evropskega sodišča, ki ga prepričajo z argumentacijo](#) in da jih presoja evropskega sodišča "v zadevi PRO PLUS" ni prepričala. Protestirala je proti takšnemu stališču, ki je podobno znamenitemu reku nekdanjega maršala "Je ne priznajem ovaj sud" skupina vrhovnih sodnikov, ki šefa vrhovnega sodišča **Damijana Florjančiča** sprašujejo, kdo si je izmislil nenavadno sporočilo, protestirala pa je tudi cela vrsta nekdanjih ustavnih sodnikov z levega, desnega in sredinskega konca, ki jih redko poveže enako stališče. Če sploh kdaj. Z vrhovnega sodišča so se odzvali s pojasnilom.

Pravniki: samovolja vrhovnega sodišča

Ni čisto jasno, koliko je k težavam prispevalo, ker je vodenje službe za odnose z javnostmi ravno prevzela donedavna državna sekretarka zdaj že bivšega ministra za pravosodje **Gorana Klemenčiča Tina**

Breclj. Njen položaj pa je pri **Andreji Katič** (SD) prevzel dosedanji šef piarja vrhovnega sodišča **Gregor Stroj**. Položaj državnega sekretarja (namestnika ministra) je politična in ne strokovna funkcija. Prehodi med sodišči in politiko ustvarjajo nenavaden vtis o političnih povezavah.

Služba, ki jo vodi Brecljeva, bi lahko nerodno objavo o nespoštovanju in neupoštevanju sodb evropskega sodišča za človekove pravice, če jih ne prepričajo z argumentacijo, ustavila.

Oster protest proti stališču vrhovnega sodišča, da ne bo spoštovalo sodb Evropskega sodišča za človekove pravice, ker našega vrhovnega sodišča argumenti Evropskega sodišča niso prepričali, so predsedniku republike **Borutu Pahorju**, predsedniku državnega zbora **Dejanu Židanu**, premieru **Marjanu Šarcu** in pravosodni ministrici **Andreji Katič** danes poslali številni nekdanji ustavni sodniki, nekdanji evropski sodnik, nekdanja evropska pravobranilka in številni ugledni profesorji prava: **Matej Avbelj; Boštjan Brezovnik; Janja Hojnik; Borut Holcman; Janez Čebulj; Šime Ivanjko; Peter Jambreč; Tone Jerovšek; Matevž Krivic; Jernej Letnar Černič; Marko Novak; Barbara T. Perovič; Ciril Ribičič; Vasilka Sancin; Miha Šošič; Lovro Šturm; Andraž Teršek; Jurij Toplak; Ludvik Toplak; Matjaž Tratnik; Verica Trstenjak in Petra Weingerl.**

V protestnem pismu so zapisali:

“Vrhovno sodišče Republike Slovenije je na svoji spletni strani 24.10. 2018 v zvezi z izvršitvijo sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi Pro plus proti Sloveniji javnost obvestilo, da bo spoštovalo tiste odločbe, ki prepričajo z argumentacijo. Ob tem je hkrati javno naznanilo, da se Vrhovnemu sodišču zdi argumentacija ESČP v omenjeni sodni zadevi neprepričljiva. To logično pomeni, da Vrhovno sodišče sodbe ESČP ne bo spoštovalo.

Spodaj podpisani pravni strokovnjaki, univerzitetni profesorji prava, nekdanji ustavni sodniki, sodnik ESČP in generalna pravobranilka na SEU ugotavljamo, da Vrhovno sodišče za omenjeno stališče ni predstavilo nikakršne prepričljive argumentacije, ki bi bila utemeljena bodisi v slovenskem ustavnem pravu, pravu EU ali pravu Sveta Evrope. Nasprotno, sodba ESČP je pravno razumljiva, doktrinarno pričakovana in usklajena z dosedanjo prakso ESČP o pravici do poštenega sojenja. Ocenjujemo, da gre za popolnoma samovoljno ravnanje, ki ne samo nasprotuje temeljnim vrednotam evropskega ustavnega prostora in slovenski ustavi, temveč Vrhovno sodišče z njo krši tudi mednarodne zaveze Republike Slovenije in posledično, po vzoru avtoritarnih držav kot sta Turčija in Rusija, ogroža regionalni sistem varovanja človekovih pravic.

V trdnem prepričanju, da je tako ravnanje povsem nezdržljivo z ustavno ureditvijo Republike Slovenije in evropskimi ustavnimi standardi, vas zato pozivamo, da se o predmetni zadevi javno opredelite in storite vse, kar vam dovoljujejo vaše ustavne pristojnosti, da zagotovite spoštovanje vladavine prava v Republiki Sloveniji z uveljavitvijo zadevne sodbe ESČP. Vrhovno sodišče pa pozivamo, da sporno obvestilo javnosti nemudoma umakne.”

Na objavo vrhovnega sodišča pa so se odzvali tudi štirje

vrhovni sodniki.

Vrhovni sodniki: "Kdo je to napisal?"

Predsednika vrhovnega sodišča **Damijana Florjančiča** v posebnem pismu sprašujejo, kdo je sploh avtor tega stališča, ker sami s tem nimajo nič in se z vsebino tudi ne strinjajo. Pismo je nastajalo na hitro in neuradno bi podobno vprašanje Florjančiču postavil še kak vrhovni sodnik. Tako so zapisali **Jan Zobec, Rudi Štravs, Tomaž Pavčnik in Barbara Zobec:**

"Javna vprašanja predsedniku Vrhovnega sodišča Republike Slovenije

Na spletni strani Vrhovnega sodišča je objavljena izjava z naslovom »V zadevi PRO PLUS Vrhovno sodišče poudarja: Spoštujemo tiste odločbe, ki prepričajo z argumentacijo«. Z njo Vrhovno sodišče, ki je po Ustavi najvišje sodišče v državi, javnosti sporoča: »Neprepričljiva je argumentacija ESČP, da ne gre za postopek nadzora omejevanja konkurence, temveč za kaznovalni postopek, v katerem bi bilo potrebno na Vrhovnem sodišču izvesti ustno obravnavo«. Na začetku izjave je kot njen uvod in nekakšen moto navedeno naslednje: »Druge odločitve sodišč upoštevamo in jih, tam, kjer je to potrebno, vključujemo v svoje delo. Argumentacija ESČP je v konkretni zadevi neprepričljiva.« Vrhovno sodišče Strasbourškemu tribunalu kar povprek očita, da »ni v zadostni meri upoštevalo posebne določbe Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence, po kateri tožnik v postopku sodnega varstva ne more navajati novih dejstev in predlagati novih dokazov (npr. zaslišanja prič).« Nato nadaljuje: »Da je glavna obravnava v postopku sodnega varstva po Zakonu o preprečevanju omejevanja konkurence izjema, je Vrhovno sodišče posebej opozorilo že v svojih drugih odločbah. Namenjena je namreč preizkusu ugotovljenega dejanskega stanja, ne pa ugotavljanju novih ozr. drugačnih dejstev z novimi dokazi.«

Spoštovani predsednik Vrhovnega sodišča, pojasni, prosim, in javno povej, kdo je avtor te, od nikogar podpisane izjave, v čigavem imenu jo je objavil in če to nisi Ti, kako je mogoče, da se je brez Tvoje vednosti in odobritve znašla na spletni strani Vrhovnega sodišča in kako je mogoče, da govori v imenu celotne institucije. Ustvarjen je namreč vtis, da gre za stališče vseh vrhovnih sodnikov in sodnic, tudi nas, ki smo navedeni spodaj in ki se od nje odločno ogradujemo. Še več, ji globoko nasprotujemo, jo obsojamo in se nad njo zgražamo. Dobro veš, da je Slovenija ustavna demokracija, dobro tudi veš, da je slovenski pravni red prežet s človekovimi pravicami in z ustavnostjo, prav tako, da je Slovenija zavezana spoštovati mednarodne pogodbe in odločitve mednarodnih sodišč (8. člen Ustave), da nobene človekove pravice ali temeljne svoboščine, urejene v pravnih aktih, ki veljajo v Sloveniji, ni dopustno omejevati z izgovorom, da je Ustava ne priznava ali da jo priznava v manjši meri (peti odstavek 15. člena Ustave) ter končno, ne more Ti biti neznano, da imajo konvencijski pojmi avtonomne pomene, ki so lahko drugačni od tistih, ki so uveljavljeni v državah podpisnicah Konvencije in katerih razlaga je v izključni pristojnosti Strasbourškega sodišča. Sodba ESČP, za katero Vrhovno sodišče javnosti sporoča, da je ne bo spoštovalo, ker da ga njeni razlogi ne prepričajo, je pravzaprav rutinska sodba, v kateri je ESČP uporabilo konvencijsko ustaljen, utrjen in v številnih, več desetletij ponavljajočih se judikatih tega tribunala dodobra razložen pojem »kazenska obtožba« in »kazenska sankcija«.

Upor najvišjega sodišča v državi, razglašen urbi et orbi z izjavo na spletnih straneh Vrhovnega sodišča je zato bistveno več kot samo upor zoper sodbo v zadevi PRO PLUS zoper Slovenijo. Je upor zoper mednarodne obveznosti naše države, upor zoper Strasbourško sodišče, upor zoper Ustavo (8. in 15. člen), upor zoper človekove pravice, končno upor zoper članstvo Slovenije v Svetu Evrope in nazadnje, a ne najmanj, upor zoper temeljno vedenje o pravu. Ne bomo ugibali, ali je šlo tu za neizmerno aroganco, tako, ki je ne premore niti

Putinova Rusija (tam je ustavno sodišče ustavno pooblaščno preizkusiti, ali je sodba ESČP, izdana zoper Rusijo, skladna z rusko ustavo, pri nas pa si prerogativo protiustavno in protikonvencijsko samovoljno jemlje kar Vrhovno sodišče samo, oziroma nekdo v njegovem imenu), za nezaslišan pravni analfabetizem, ali za kaj tretjega. Naj bo eno, drugo ali tretje, sramota, ki je s tako izjavo storjena in ki po čudnem naključju sovpada s praznovanjem evropskega dneva pravosodja ter škoda, ki bo verjetno nastala – ne samo kot nadaljnje upadanje ugleda in kredibilnosti slovenskega vrhovnega sodišča ter sodstva nasploh, temveč tudi kot poglobitev nezaupanja evropskih in globalnih partnerjev v resnost in zanesljivost slovenskega pravnega sistema – sta veliki in težko popravljivi.

Ker podpisani sodniki nočemo biti del te zgodbe, se od nje odločno in javno ogradujemo, Tebe, predsednik, pa prosimo, da javno odgovoriš na zastavljena vprašanja ter sprejmeš ustrezne ukrepe zoper tiste, ki so odgovorni za nepojmljivo sramoto in za škodo, ki ji bo sledila. Če si to Ti, potem veš, kaj se od Tebe pričakuje.”

Neuradno je slišati, da bi sporen nepodpisan tekst lahko oblikoval kdo iz upravnega oddelka. Sodniki na tem oddelku so: **Domjan Pavlin, Peter Golob, Erik Kerševan, Marko Prijatelj, Borivoj Rozman, Nataša Smrekar in Tatjana Steinman.** A jasno pa ni.

Vsi sodniki upravnega oddelka so se po objavi tega članka podpisali [pod izjavo, da z nepodpisanim tekstom nimajo nič](#). Za napačno domnevo se opravičujem. Kdo je avtor, pa je še vedno nejasno.

Na proteste in javne polemike, se je vrhovno sodišče odzvalo z dodatnim pojasnilom, ki je takšno:

“Vrhovno sodišče se je za podajo javnega mnenja o sodbi ESČP

odločilo zaradi neprepričljive argumentacije v konkretni zadevi. Ob natančnem branju je sporočilo Vrhovnega sodišča popolnoma razumljivo: Vrhovno sodišče se ne strinja z argumenti ESČP v konkretni zadevi, kar pa ne pomeni, da odločitev ESČP ne bo tam, kjer je to potrebno, upoštevana. Glede na evropski pravni red, drugačna razlaga niti ni možna.

Glede na to, da je opredeljevanje do odločitev sodišč stvar demokracije v družbi, in so odločitve vseh sodišč, vključno z odločitvami Vrhovnega sodišča, lahko podvržene različnim odzivom, Vrhovno sodišče meni, da je v primeru nestrinjanja z argumenti odločb drugih sodišč odziv najvišjega sodišča v državi potreben in pričakovan.”

Kaj je izzvalo čudenje?

Na nenavadno sporočilo vrhovnega sodišča, da ne bo spoštovalo sodbe evropskega sodišča in na pozive, naj se odzove, je ministrstvo za pravosodje sporočilo:

“Ministrstvo za pravosodje podpira pomembno vlogo Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (EKČP) in Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP) pri zagotavljanju pravnih standardov človekovih pravic in prispevku k stabilnosti in demokratičnosti držav v Svetu Evrope. Z ratifikacijo EKČP se je Slovenija obvezala, da bo spoštovala končno sodbo sodišča v vsaki zadevi, v kateri nastopa kot stranka (46. člen EKČP). Slovenijo k temu med drugim zavezujejo tudi ustavna načela spoštovanja mednarodnopravnih obveznosti in vladavine prava.

Ministrstvo si v okviru svojih pristojnosti prizadeva za čim širšo implementacijo vrednot EKČP v slovenski pravni red. Med aktivnostmi v ta namen velja izpostaviti pripravo oziroma sodelovanje pri pripravi ustrezne procesne in materialne zakonodaje ter uvedbi drugih organizacijskih ukrepov. Velike napore se v zadnjih letih vlaga tudi v samo izvrševanje sodb ESČP, kjer Sloveniji pomemben napredek priznava tudi Svet

Evrope. Slovenija je v Svetu Evrope tako tudi večkrat predstavljena kot zgled glede izvrševanja sodb, ki se nanašajo na sistemske kršitve, kot sta primera Kurić (izbrisani) in Ališić (stari devizni varčevalci). Ministrstvo dodatno preko Centra za izobraževanje v pravosodju seznanja in izobražuje sodnike in druge deležnike v pravosodju o sodni praksi ESČP v izogib podobnim kršitvam.

Z vidika izvrševanja sodb ESČP velja poudariti, da je treba vsak primer obravnavati posebej in ločiti med individualnimi ukrepi (praviloma pravično zadoščenje in v nekaterih primerih obnova postopka) ter med sistemskimi ukrepi za preprečitev podobnih kršitev (sprememba zakonodaje, prilagoditev (sodne) prakse, usposabljanje). Država mora akcijsko poročilo ali načrt pripraviti v šestih mesecih od dokončnosti sodbe. Ustreznost individualnih in sistemskih ukrepov presoja Odbor ministrov Sveta Evrope.”

Sporočilo vrhovnega sodišča, ki je sprožilo vse te ostre polemike, je bilo takšno:

“V zadevi PRO PLUS Vrhovno sodišče poudarja: Spoštujemo tiste odločbe, ki prepričajo z argumentacijo

Druge odločitve sodišč upoštevamo in jih, tam, kjer je to potrebno, vključujemo v svoje delo. Argumentacija ESČP je v konkretni zadevi neprepričljiva.

Neprepričljiva je argumentacija ESČP, da ne gre za postopek nadzora omejevanja konkurence, temveč za kaznovalni postopek, v katerem bi bilo potrebno na Vrhovnem sodišču izvesti ustno obravnavo.

V skladu s slovensko zakonodajo je PRO PLUS zaradi oviranja preiskave v postopku omejevanja konkurence doletela denarna kazen, glavni očitek Sloveniji s strani ESČP pa je, da v postopku pred Vrhovnim sodiščem ni bila izvedena ustna

obravnavajo. Čeprav bomo zadevo še dodatno proučili, pa ob prvem branju ugotavljamo, da odločitev ESČP s svojimi argumenti ne prepriča. Glede na naravo postopka (zatrjevana kršitev konkurenčne zakonodaje) namreč ni ustreznih podlag, ki bi v konkretnem primeru v postopku pred Vrhovnim sodiščem narekemale obvezno izvedbo ustne obravnave.

Ker je šlo v konkretnem primeru za zatrjevanje kršitve s področja konkurenčnega prava, kar je v postopku pred ESČP poudarjalo tudi državno odvetništvo, se je v postopku pred Vrhovnim sodiščem uporabljala Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence. Navedeni zakon pa jasno določa, da sodišče praviloma odloča brez obravnave. Takšnemu stališču Vrhovnega sodišča je pritrdilo tudi Ustavno sodišče.

Glede na naravo postopka, kjer je bila stranki izrečena denarna kazen v postopku po Zakonu o preprečevanju omejevanja konkurence in ne globa, izrečena v postopku o prekrških, menimo, da ni zadostnih argumentov, da bi konkretni postopek lahko opredeljevali kot kaznovalni postopek in sledili navedbam PRO PLUS o pomanjkljivosti postopka zaradi neizvedbe ustne obravnave.

Po mnenju Vrhovnega sodišča ESČP ni v zadostni meri upoštevalo posebne določbe Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence, po kateri tožnik v postopku sodnega varstva ne more navajati novih dejstev in predlagati novih dokazov (npr. zaslišanja prič). Da je glavna obravnava v postopku sodnega varstva po Zakonu o preprečevanju omejevanja konkurence izjema, je Vrhovno sodišče posebej opozorilo že v svojih drugih odločbah. Namenjena je namreč preizkusu ugotovljenega dejanskega stanja, ne pa ugotavljanju novih ozr. drugačnih dejstev z novimi dokazi."

Protestna izjava uglednih pravnika je v izvorniku takšna:

```
[pdf-embedder  
url="https://spletnicasopis.eu/wp-content/uploads/2018/10/Izja  
va_VS_26_10.pdf"]
```